

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

122. An dispensationes possint revocari ad libitum? Et quid, si gratis
dispenset Pontifex, & non per modum contractus? Et docetur in duobus
casibus peccare mortaliter Pontificem, si dispensationem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

cessari inter ligatos impedimento cognationis legalis spiritualis, & publicae honestatis. Et ideo Perez ubi supra, sic ait: [Dico, non esse necessario exigendam copulam habitam ante commissio-

dis providentia Summi Pontificis praesumendum, nunquam sit) communiter tantum erit veniale, poterit tamen in duobus eventibus esse lethale. 2. Primo, cum Pontifex sub peccato lethali tenetur ad dispensandum propter bonum commune, ut cum necessarium esset, Regem Hispaniae contrahere matrimonium cum Regina Galliae ad maiorem fidei dilatacionem, vel cum Pontifex eodem modo tenetur dispensare propter urgentem necessitatem alicuius privati hominis, ut cum quis existens in domo suae consanguinitate certiorum, se esse in gravissimo periculo committendi peccatum luxuriae cum illa, & non posset ab eius domo separari sine publico totius populi scandalo.

RESOL. CXXII.

An dispensationes possint revocari ad libitum? Et quid, si gratis dispenses Pontifex, & non per modum contractus. Et docetur in duobus casibus peccare mortaliter Pontificem, si dispensationem revocaret. Et advertitur non posse dispensationes in foro conscientiae concessas revocari absque causa sufficienti? Ex part. 8. tit. 3. Ref. 89.

RESOL. CXXIII.

De causis, per quas Pontifex solet in matrimoniis dispensare. Ex p. 8. tit. 3. Ref. 93.

§. 1. Respondeo primo, concessa dispensatione a Pontifice circa aliqua impedimenta matrimonij per modum contractus. Vi in remuneracionem meritum ex sola gratitudine impellentium voluntatem Pontificis, vel concessa in compensacionem pecuniae datam ab his, qui impedimentis laborant in Dataria Romana ad sumptus Pontificis subleuandos, tunc non posse Pontificem eam dispensacionem revocare licite absque causa aliqua sufficienti. Ita docuit Sanchez lib. 8. de matrimonio, dist. 3. num. 7. & 13. ubi alios Doctores in huius veritatis confirmationem profert. Huius ratio est, quia quemadmodum quilibet privatus homo tenetur ad servandum contractum a se celebratum, ita etiam Summus Pontifex tenetur ad conservandum suam dispensacionem quam per modum contractus semel concessit, si revocaret, valida esset revocatio, quia in rebus a iurisdictione Ecclesiastica dependentibus liberam habet facultatem. Imo addimus, etiam si gratis dispenses Pontifex, & non per modum contractus, si tamen ex aliqua causa ex his, quas supra probauimus, dispensat, et res eodem modo se habeant, & causa dispensationis eodem modo perseveret, posse Pontificem valide revocare dispensationem pro libito, & absque causa: propter rationem proximè allegatam. Peccaret tamen ex eo, quod abuteretur potestate spirituali quod peccatum (quamvis de magna in rebus agen-

§. 1. Respondeo, quod in genere loquendo, causa ad dispensandum legitima censetur extinctio magnae litis, pax consanguineorum, quae aliter, quam inito matrimonio non conciliabitur, evitatio scandali, quod alioquin merito timeretur inter cognatos propter periculosam, & suspectam aliquorum conuersationem, vel quod nisi mulier matrimonium, cum certo inerat, famae iacturam sit passura, quae causa cum valide rationabiles iudicentur, ut dispensetur quando matrimonium nondum fuit contractum, longe potiori iure censendae sunt sufficientes, ut dispensetur, quando matrimonium bona fide contractum est cum impedimento dirimente, eod quod in tali circumstantia facilius debeat dispensari: quia communiter maiora damna merito possunt timeri, si haec matrimonia dissoluantur, quam si non ineantur quae nunquam sunt contracta, & praesumpta legitima. 2. Sufficiens etiam causa censetur, si femina propter defectum dotis non possit facile inuenire sibi aequalem, & quidem in loco domicilij, quod colligi potest ex declaratione Cardinalium circa cap. 5. Concil. Tridentin. citatum, quia nimis molestum esset feminae, si cogeretur nubere extra locum proprium, & a parentibus, & consanguineis separari, quod rursus moraliter est intelligendum; ita ut non desinat subesse haec causa, licet omnino pauci sint in eodem loco, quibus sine ampliori dote possint coniungi: cum non deceat libertatem matrimonij ita restringi. 3. Est etiam causa sufficiens dispensandi splendor generis, & amplitudo, unde oriatur: quod aliquis in suis patribus non possit facile sibi aequalem inuenire. Item si matrimonium inter aliquos sit necessarium ad conservandam illustrem familiam in eodem sanguine. 4. Sufficiens etiam causa censeri debet excellentia

LA N A E
O m n i a
T O . I I I . I V . V
E L I I I

Sup. hoc
diadus pa
cedentia
Ref.

Alibi supra
in Ref. 111.
112. 113.
114. 115.
116. 117.
118. 119.
120. 121.
122. 123.
124. 125.
126. 127.
128. 129.
130. 131.